

Zorginstituut Nederland

201701594

> Retouradres Postbus 320, 1110 AH Diemen

Aan de Geschillencommissie van
Stichting Klachten en Geschillen Zorgverzekeringen (SKGZ)
T.a.v. de heer
Postbus 291
3700 AG ZEIST

Zorginstituut Nederland
Zorg II
Complexe Ouderenzorg
Eekholt 4
1112 XH Diemen
Postbus 320
1110 AH Diemen
www.zorginstituutnederland.nl
info@zinl.nl
T +31 (0)20 797 85 55
Contactpersoon

2018019593

Datum 19 april 2018
Betreft Advies als bedoeld in artikel 114 Zorgverzekeringswet

Zaaknummer
2018013191
Onze referentie
2018019593

Uw referentie
G47 201701594

Uw brief van
16 maart 2018

Geachte voorzitter, commissie,

U hebt op 16 maart 2018 aan Zorginstituut Nederland (hierna: het Zorginstituut) advies gevraagd als bedoeld in artikel 114, derde lid, van de Zorgverzekeringswet (Zvw). Verzoekster en verweerder hebben een geschil over de vergoeding van de meerkosten van de automatisering van de zonweringen van drie lichtkoepels in de woning van verzoekster, zodat deze met omgevingsbesturing te bedienen zijn.

Bij uw adviesaanvraag hebt u ons ook een kopie van het dossier gestuurd, maar een verslag van de hoorzitting ontbreekt nog. Het Zorginstituut brengt daarom een voorlopig advies uit, dat nog aangepast kan worden als uit het verslag van de hoorzitting nieuwe feiten of omstandigheden naar voren komen.

Vooraf merkt het Zorginstituut nog op dat zijn adviestaak beperkt is tot de vraag of verzoekster aanspraak heeft op een verstrekking of een vergoeding op grond van de basisverzekering. Het advies van het Zorginstituut kan dus geen betrekking hebben op een beslissing van verweerder op basis van de aanvullende verzekering of coulance.

Toepasselijke zorgverzekering

In dit geschil zijn de volgende bepalingen van de tussen partijen overeen gekomen zorgverzekering van belang.

- Artikel 3.9 omschrijft de aanspraak op hulpmiddelen met verwijzing naar de Regeling zorgverzekering (Rzv) en het Reglement Hulpmiddelen, behorende bij de zorgverzekering;
- Het Reglement Hulpmiddelen stelt nadere voorwaarden aan het verkrijgen van hulpmiddelen;
- In artikel 2.12, eerste lid, onderdeel b, is de aanspraak op omgevingsbesturing geregeld.

Dit komt overeen met hetgeen daarover bij of krachtens de Zvw is bepaald.

Zorginstituut Nederland
Zorg II
Complexe Ouderenzorg

Medische beoordeling

Na kennisneming van het geschil heeft het Zorginstituut dit dossier voor een medische beoordeling voorgelegd aan zijn medisch adviseur. Deze heeft de stukken bestudeerd en deelt het volgende mee.

Datum
19 april 2018

Onze referentie
2018019593

Situatie verzoekster

Verzoekster heeft lichamelijke, geestelijke en visuele beperkingen (visus rechts 0,12, links 0,10; visus beide ogen 0,16 bij verlichtingssterkte van 100-500 lux tot 0,2 bij 2000 lux). Zij is rolstoelafhankelijk en rijdt zelfstandig in een elektrische rolstoel. Verzoekster heeft functiebeperkingen in beide armen; haar rechter hand kan zij functioneel gebruiken, maar zij kan hiermee beperkt reiken en grijpen. Haar linker hand gebruikt zij minimaal. Zij is volledig zorgafhankelijk; transfers worden passief gedaan. Zij verhuist naar een voor haar aangepaste woning waar zorg aanwezig is.

Voor verzoekster is het belangrijk om zoveel mogelijk zelfstandig te kunnen doen. Om dit te realiseren is het van belang dat er goede verlichting in de ruimtes is en dat lichthinder wordt voorkómen. Bij hogere verlichtingssterkte neemt de visuele prestatie van verzekerde toe; een zeer hoge verlichtingssterkte leidt echter weer tot hinder/verblinding met een duidelijke daling van de visuele prestatie en een gevoel van onbehagen. Omdat variaties in verlichtingssterkte snel hinderlijk kunnen zijn, is het belangrijk te zorgen voor zo egaal mogelijke verlichting en hoge helderheidsverschillen te vermijden.

Op basis van verlichtingsonderzoek adviseert de ergotherapeut van Visio elektrisch bedienbare zonwering (rolgordijnen/overgordijnen) voor de raampartij in de woonkamer, om zelfstandig te kunnen bedienen. In een nagekomen schrijven in mei 2017 geeft de ergotherapeut aan dat dit onderzoek in de winterperiode was en dat nu de dagen langer worden en de zon hoger staat, blijkt dat er hoge helderheidsverschillen in de woning ontstaan door het zonlicht dat door de lichtkoepels naar binnen komt. Dit kan zorgen voor ernstige lichthinder en kan verzekerde beperken in haar activiteiten. Het betreft twee lichtkoepels in de woonkamer en één lichtkoepel in de inpanidige slaapkamer.

Afwijzing verweerder

Verweerder heeft een machtiging afgegeven voor gordijnbediening voor de (verticale) ramen. In geschil is de vergoeding van omgevingsbediening van de zonwering van de drie lichtkoepels.

Verweerder noemt in de afwijzing dat de lichtkoepels door de hoogte niet handmatig kunnen worden bediend, en dat er geen relatie is tussen het niet kunnen bedienen van de zonwering en de beperkingen van verzekerde. Ook zonder beperking kan iemand koepels op de betreffende hoogte niet bedienen zonder hulpmiddel.

Verweerder geeft daarnaast aan dat de kosten van gordijnbediening voor ramen een aanspraak vanuit de Zvw is vanwege het privacy aspect: door ramen kan naar binnen worden gekeken maar door lichtkoepels doorgaans niet.

Beoordeling

Deze laatste motivering klopt niet helemaal: gordijnen/zonwering zijn inderdaad bedoeld vanuit privacy overwegingen, maar daarnaast dienen deze ook voor het verduisteren van de ruimte als dat nodig of wenselijk is. Er wordt immers ook geen onderscheid gemaakt in de aanspraak in geval een verzekerde op een verdieping woont in een flat zonder inkijk van buiten.

In het algemeen zijn woningen voorzien van een dicht plafond dat in het geheel geen licht doorlaat. In geval van verzekerde heeft de lichtkoepel in de slaapkamer meerwaarde, aangezien dit het enige middel is waardoor daglicht de kamer binnenkomt.

Het is inderdaad zo dat ook voor mensen zonder beperkingen een hulpmiddel, zoals een open/dicht schakelaar of afstandsbediening, nodig is om zonwering bij een hoge lichtkoepel te bedienen. Automatisch te openen en sluiten zonwering en afstandsbediening hiervoor zijn in de reguliere handel verkrijgbaar. Als vanwege een beperking een dergelijke bediening in de omgevingsbesturing geïntegreerd moet worden, kan deze mogelijk wel onder de aanspraak vallen. Het is aannemelijk dat dit bij verzoekster, net als de gordijnbediening, het geval is.

Wel is de vraag of verstrekking van geautomatiseerde bediening van de zonwering van de koepels doelmatig is. De vraag of een verstrekking al dan niet doelmatig is, is aan verweerder om te beoordelen.

Voor geautomatiseerde bediening van de zonwering bestaan er echter alternatieve mogelijkheden. Naast het gegeven dat verzekerde voor transfers volledige hulp krijgt, waarbij de zorgverlener bij het uit bed halen en naar bed gaan de zonwering zou kunnen bedienen, zijn er andere opties zoals zonwering die bij zonneshijn automatisch gedeeltelijk of geheel sluit, of standaard, eventueel gedeeltelijke, verduistering.

Juridische beoordeling

De vraag die beantwoord moet worden is, of verzoekster in dit geval aanspraak heeft op aangevraagde vergoeding van de omgevingsbesturing.

Verzekerde prestatie

Apparatuur voor omgevingsbediening kan vallen onder de aanspraak *'hulpmiddelen die een compensatie bieden bij beperkingen in het gebruiken van hand en arm, geregeld in artikel 2.12, eerste lid, onderdeel b, onder 2°.*

Indicatie

Gelet op het advies van de medisch adviseur, is het Zorginstituut van mening dat het aannemelijk is dat verzoekster een indicatie heeft voor de gevraagde omgevingsbesturing.

Doelmatigheid

Gelet op de Memorie van Toelichting bij artikel 14 van de Zvw is uitgangspunt dat de doelmatigheid een onderwerp is dat behoort tot de verantwoordelijkheid van de zorgverzekeraar. Hierbij kunnen de kosten in overweging worden genomen. Van een onnodig dure voorziening is sprake als in plaats van deze voorziening goedkopere adequate, alternatieve hulpmiddelen voorhanden zijn.¹

Zorginstituut Nederland
Zorg II
Complexe Ouderenzorg

Datum
19 april 2018

Onze referentie
2018019593

¹ Zie CRvB 15-08-2007, 05/5963 ZFW en CRvB 19-09-2007, 06/1478 ZFW.

Het advies

Het Zorginstituut heeft kennisgenomen van de stukken en beoordeeld of verweerder terecht het gevraagde heeft afgewezen. Het Zorginstituut is van mening dat verzoekster wel een indicatie heeft voor de aangevraagde voorziening maar dat de doelmatigheidsoverweging tot de verantwoordelijk van verweerder behoort.

Hoogachtend,

Zorginstituut Nederland
Zorg II
Complexe Ouderenzorg

Datum
19 april 2018

Onze referentie
2018019593